

Cinkar

OB PRAZNIKU ŽENSK

Mednarodni kongres socialistk pred enainosedemdesetimi leti je na predlog Klare Zetkin sprejel 8. marec za delavski praznik - dan žena. Koliko so se v teh letih po svetu in pri nas spremenile zgodovinsko-politične, ekonomske in socialne razmere, ki omogočajo osvoboditev delavca, delovne žene, vseh žena? Nekaj je nedvomno res. Celjska, slovenska, ju-

goslovanska žena že dolgo ni več le opazovalka družbenega razvoja, ampak njegova soustvarjalka. Zato naj bo naša pozornost ob osmem marcu usmerjena k temu, da preverimo, v kolikšni meri celjska delavka in žena resnično uveljavlja svojo samoupravno, politično in delegatsko vlogo, na kakšen način in kako uspešno rešuje kot delavka v združenem

delu ali kmetica in občanka vsakodnevne probleme svojega življenja, življenje svoje družine in otrok. Zadovoljstvo in delovna uspešnost žene sta v marsičem odvisna od tega, kako skupno rešujemo probleme otroškega in zdravstvenega varstva, kako humaniziramo delovno okolje in moderniziramo proizvodni proces, kako rešujemo probleme družbene prehrane, kako razvijamo storitveno in servisno dejavnost, organiziramo kulturno življenje, rekreacijo in oddih itd. To so vprašanja, ki jih moramo razčlenjevati in razreševati skozi vse leto. To niso samo ženski problemi, ampak problemi celotne družbe. Zato tudi osmi marec ne more biti povod za vesela srečanja, izlete, veselice ali proste dni. Izkoristiti ga moramo kot priložnost za odkrite pogovore z delavkami, kmečkimi ženami, za to, da se spomnimo vseh predvojnih, pa tudi sedanjih družbenopolitičnih delavk, izkoristiti ga moramo kot priložnost odkritega pogovora o vseh zapletenih življenjskih vprašanjih in stiskah naše žene.

Namesto individualnega obdarovanja ki je še vedno pogost pojav v naših OZD, se odločajmo za to, da bomo npr. obogatili naše knjižnice z deli, kot so: knjigi Vide Tomšič »Ženska v razvoju socialistične samoupravne Jugoslavije in »Ženska, delo, družina, družba«, ki obravnava aktualna vprašanja sodobne družbe in teoretične osnove procesa emancipacije žensk, posebej zaposlovanja, izobraževanja in zdravstva, zakonske zveze, družine, gospodinjstva in otroškega varstva ter mednarodne vidike sodelovanja na tem področju.

Vsem ženam iskreno čestitamo ob prazniku!

Poročilo

o doseženih poslovnih rezultatih toz in DSSS Cinkarne v poslovnem letu 1980

Vse temeljne organizacije so zaključile poslovno leto 1980 s pozitivnimi finančnimi rezultati. Le-ti so boljši od planiranih in boljši od doseženih v letu 1979.

V primerjavi z letom 1979 je porastla finančna učinkovitost poslovanja, tako na področju ekonomičnosti proizvodnje kot na področju akumulativnosti.

V primerjavi z letom 1979 znašajo porasti:

V letu 1980 so bili doseženi naslednji rezultati:

111,82 %	letnega planiranega zneska celotnega prihodka to je	3.278.968.331	din
129,12 %	letnega planiranega zneska celotnega dohodka to je	837.349.846	din
107,84 %	letnega planiranega zneska čistega dohodka to je	490.618.815	din
109,72 %	letnega planiranega zneska sredstev za oseb. doh. to je	336.951.251	din
180,22 %	letnega planiranega zneska za rezervni sklad to je	22.003.431	din
66,64 %	letnega planiranega zneska za poslovni sklad to je	58.307.752	din
	Neplanirana sredstva amortizacije nad predp. stopnjo to je	83.098.952	din
	Neplanirana sredstva za stano. izgradnjo in dohod. to je	8.695.494	din

celotnega prihodka	41,92 %
dohodka	66,03 %
čistega dohodka	44,32 %
sredstev za osebne dohodke	32,00 %
sredstev za skupno porabo	68,87 %
sredstev za rezervni sklad	139,88 %
sredstev za poslovni sklad	85,30 %
sredstev za akumulacijo	270,18 %

Obseg poslovanja

Fakturirana realizacija - celotni prihodek: Finančni obseg letne planirane fakturirane realizacije je bil dosežen z 89,69 %,

ob upoštevanju višjih doseženih prodajnih cen od planiranih in ostalih neplaniranih tokov pa je bila planirana vrednost fakturirane realizacije presežena za 9,25 %.

Na odstopanje od planirane fakturirane realizacije so vplivali naslednji tokovi: Povečanje planiranega zneska zaradi doseganja višjih prod. cen 563.507.110 din Zmanjšanje planiranega zneska zaradi nedoseganja fizič. obsega 247.792.633 din Saldo povečanje 315.714.477 din

Fizični obseg planirane realizacije so dosegle le tozdr Vzdrževanje in Transport, medtem ko je za planirano finančno realizacijo zaostala le tozdr Grafika.

Devizna vrednost planiranega izvoza je znašala 21.749.783 dolarjev. Ta predstavlja le 74,25 % planiranega zneska in le 89,78 % devizne vrednosti izvoza, ki je bil dosežen v letu 1979. Nobena od temeljnih organizacij ni dosegla planiranega izvoza. Le 12,10 % devizne vrednosti izvoza je bilo prodanega za čvrsto valuto. Proizvodnja:

Letni plan proizvodnje je bil dosežen le z 86,45 %. Le-tega je dosegla le tozdr TiO₂ in proizvodni obrati tozdr Vzdrževanje in Energetika.

Osnovni razlog za nedoseganje plani-

rane proizvodnje je bil pomanjkanje surovin.

Izkoristek časovnega fonda in produktivnost dela:

Izkoristek časovnega fonda je znašal 80,75 % in je bil za 0,26 % boljši od lanskega. Za povprečnim izkoristkom močno zaostajajo tozdr Kemija Celje, Grafika in DSSS zaradi visokega izpada bolnih in materinstva, ki znaša na nivoju DO 7,68 %, v teh treh tozdr pa preko 9 %.

V Cinkarni je bilo zaposlenih 2168 delavcev, kar je za 13 delavcev oziroma za 0,61 % več kakor v letu 1979. Le-ti so opravili 81.342 nadur od tega 23,54 % na nedelje in praznike. Število ostalih opravljenih nadur znaša 62.191 in predstavlja časovni fond 28 delavcev. Število vseh, v letu 1980 opravljenih nadur je za 32 % manjše od lanskega.

Ker je število zaposlenih porastlo v primerjavi z letom 1979 za 0,61 %, vrednost proizvodnje pa je zaostala za 0,86 %, je produktivnost dela zaostala za 1,47 % v primerjavi z letom 1979. Le-ta je zaostala v tozdr Metalurgija in Kemija Celje.

Ekonomičnost in finančna učinkovitost poslovanja je bila boljša od planirane in dosežene v l. 1979.

zmanjšane izvoza in zaradi spremembe tečaja dinarja, ki je vplivala na povečanje planirane realizacije v tujino

- znižanje planiranih variabilnih stroškov za 39,6 mil. dinarjev

Negativni tokovi pa so bili:

- povečanje stroškov režije, ki je zajeta v porabljenih sredstvih za 76,6 mil. dinarjev iz naslova vzdrževanja, režijskega materiala transportnih storitev.

Odstopanje od planskih nabavnih cen materiala 146,7 mil. dinarjev.

- drugi poslovni stroški 47,1 mil. dinarjev

Ker so bila pozitivna odstopanja večja od negativnih je prišlo do občutnega izboljšanja učinkovitosti porabljenih sredstev.

Našteti vplivi na celotni prihodek in porabljena sredstva so povzročila občuten porast planiranega dohodka, ki omogoča po pokritju vseh obveznosti še oblikovanje akumulacije v znesku 163 mil. dinarjev. S tem zneskom je bila presežena planirana akumulativnost.

Še večji je porast akumulacije v primerjavi z lanskim in znaša kar 270 % ter pomeni nadaljno krepitev materialne osnove.

Predlog delitve dohodka je v skladu z resolucijo in »Dogovorom o razporejanju dohodka v letu 1980«, saj temelji na izboljšanju poslovanja po vseh kazalcih.

Dejanska rast sredstev za OD, ki naj bi znašala po predlogu delitve 32 % ob 66,03 % povečanju dohodka, je za 3,01 % manjša od dovoljene in močno zaostaja za rastjo akumulacije.

Izdatki, ki so omenjeni po »Zakonu o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev« so pod zgornjo zakonsko mejo.

Plansko analitska služba

Struktura celotnega prihodka

	1979	plan 1980	doseženo 1980
Porabljena sred.	78,17 %	77,88 %	74,46 %
Dohodek	21,83 %	22,12 %	25,54 %
Celotni prihodek	100,000 %	100,00 %	100,00 %

Na izboljšanje planirane ekonomičnosti so vplivali pozitivni tokovi:

- zvišanje planiranih prodajnih cen iz naslova sprememb asortimenta, zaradi

Priprave na kongres

O pripravah na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo junija letos, na široko pišejo v javnih občilih. Iz pogovora predsednika koordinacijskega odbora SRS za pripravo kongresa, Vinkom Hafnerjem in novinarjem Radia Ljubljana Jožetom Jagodnikom, sem izbrala tri vprašanja oziroma teme, ki predstavljajo pomembna vprašanja tudi za naš kolektiv. Vprašanje:

Ali bodo na kongresu spregovorili tudi o nenehnem širjenju administracije oziroma pravilnem vrednotenju dela neposrednih proizvajalcev in ljudi, ki delajo v pisarnah?

Odgovor:

O nagrajevanju administrativnih delavcev in delavcev v neposredni proizvodnji smo slovenski sindikati zavzeli določeno in dovolj konkretno stališče na naši 2. konferenci decembra lani, ko smo zahtevali, da je treba zagotoviti kvalificiranim delavcem v proizvodnji, nosilcem proizvodnje, vsaj takšen osebni dohodek kot delavcem na administrativno-tehničnih poslih s srednjo izobrazbo. To seveda ne pomeni vseh delavcev s srednjo izobrazbo, ker mnogi opravljajo tudi zelo zahtevna dela organizatorjev proizvodnje.

Kar pa zadeva širjenje administracije je v teku resna družbena akcija, ki morda

ne bo prinesla zmanjšanja administracije, bo pa zavrla njeno širjenje. Menim, da smo to sposobni napraviti, in to predvsem s krepitvijo družbenega vpliva delavcev v neposredni proizvodnji, ki so najbolj zainteresirani, da je družbena nadgradnja vključno z administracijo, taka, da koristi združenemu delu, celotnemu ekonomskemu in kulturnemu napredku naše družbe. Delavci v neposredni proizvodnji morajo v večji meri vplivati na odmerjanje obsega administracije, pa tudi na dohodek delavcev v administraciji. Ta danes očitno še ni čisto pravično razdeljen, tudi zato ne, ker nagrajevanje v administraciji, pa tudi v raznih strokovnih službah ni speljano tako, da bi strokovne delavce v največji možni meri spodbujalo k večji produktivnosti dela in boljšemu gospodarjenju. V tem smislu bo kongres zanesljivo zavzel določena stališča. Poudarjam, naj taka stališča zavzamemo vsi skupaj tam, kjer delamo, na svojem delovnem mestu in v svojem delovnem okolju, in da ta vprašanja povsod sproti rešujemo.

Vprašanje:

Posebno tematsko področje kongresa je predvidena obravnava delovanja delegatskega sistema in odnosov v njem. Odgovor:

Zelo pomembno je, da bo kongres obrav-

naval področje delegatskih odnosov kot eno bistvenih vprašanj. Gre pravzaprav za to, kako to izredno važno obliko samoupravljanja razviti do tega, da bo delegatski sistem stvarno orodje delavcev za krepitev njihovega vpliva na delitev in uporabo celotne novoustvarjene vrednosti, na porabo celotnega dohodka, na celotno družbeno reprodukcijo, od tozda do federacije. Prepričan sem, da smo skromen napredek že napravili, toda še vedno smo daleč od pomembnejših dosežkov, in tu imamo sindikati v osnovnih organizacijah veliko in pomembno nalogo za krepitev tega sistema.

Vprašanje:

Kakšne so jutrišnje naloge osnovnih organizacij zveze sindikata, zveze komunistov, mladine?

Odgovor:

Del naporov, da bi se te organizacije maksimalno aganzirale za kongres in za pozitivno spreminjanje družbenih razmer, pravzaprav že teče. Na primer seminarji, ki jih bomo imeli, pa vse druge oblike informiranja. Kako angažirati prav te glavne nosilce družbene aktivnosti v tozdr, krajevnih skupnostih, delovnih skupnostih nam jamči ne le uspeh kongresa, ampak tudi stabilen razvoj naše družbe na samoupravnih socialističnih osnovah.

Potrebno bo več izvažati

Ker domače tržišče prinaša večji dohodek s prodajo naših proizvodov, so se proizvodne tozde v lanskem letu manj prizadevale za izvoz artiklov na zunanji trg. Zato je bila ponekod izvozna dejavnost bolj kot prisila, da smo na drugi strani zagotovili uvoz. Nekatere proizvodnje bazirajo na surovinski osnovi iz zunanjega trga, zato je nujno, da Cinkarna v prihodnjem obdobju izvažata več kot je v lanskem letu. Izvoz v vrednosti 21.749.783 dolarjev moramo v letu 1981 povečati na 28.000.000 dolarjev, kar smo predvidevali tudi v planu. Dejstvo je, da moramo planirano številko tudi doseči, če hočemo, da bomo lahko uvažali potrebne surovine za normalno proizvodnjo.

Največ izvažata tozde Titan dioksid in sicer za 16.046.296 dolarjev vrednosti na vzhodnoevropsko tržišče in tozde Metalurgija v vrednosti 4.951.819 dolarjev, od tega na vzhodnoevropsko tržišče 3.073.113 dolarjev, ostalo pa na konvertibilno področje.

Izvažamo največ v DDR, NDR, ČSSR, SSSR, Madžarsko, Bolgarijo, Italijo in Veliko Britanijo, manjše količine pa tudi v Avstrijo, Francijo, Thailand, Dansko, Belgijo, Libijo, Sirijo, Poljsko in Albanijo.

Uvoz je bil največji v tozdu Metalurgija in sicer 135.022.000 din, v tozdu Titan dioksid 99.374.000 din in tozdu Grafika 97.586.000 din.

Uvažali smo surovine (v vrednosti 409.634.000 din), rezervne dele za tekoče vzdrževanje, opremo in rezervne dele za investicijsko vzdrževanje. Največ smo uvozili iz razvitih držav, manj iz držav v razvoju in še manj iz držav SEVa.

Uvoz in plačevanje blaga in storitev v letu 1980 je bil reguliran z ustreznimi samoupravnimi sporazumi in sklepi SiSEOT SR Slovenije. Na osnovi teh dokumentov je bil uvoz iz klirinškega področja prost, uvoz iz konvertibilnega področja pa je bil vezan na izvozne konvertibilne prilive. Na osnovi določil samoupravnega sporazuma smo razpolagali s 95 % priliva.

Za konvertibilni devizni priliv je štel tudi priliv od izvoza titan dioksida v DDR. Zaradi neugodnih gibanj plačilne in devizne bilance SR Slovenije, je bil že meseca aprila sprejet intervencijski poseg, ki nam je omejeval razpolaganje z deviznim prilivom na 80%. Ponovna sprememba pravic razpolaganja z deviznim prilivom je sledila 31. julija, od takrat naprej smo razpolagali samo še s 55 % priliva. V mesecu oktobru uvoza je bila z Odlokom IS SRS uvedena dodatna restrikcija možnosti fizičnega blaga v 4. kvartalu 1980, ki je znašala dve devetini povprečnega uvoza v prvih devetih mesecih 1980.

Istočasno je bila ukinjena tudi vsaka možnost uvoza opreme. Posledica tega je bila, da nismo razpolagali z dovolj velikimi uvoznimi pravicami, da bi lahko pokrili vse naše potrebe po uvoznih surovinah, zato je prihajalo do zastoja v proizvodnji in do nekorišćenja proizvodnih kapacitet.

Pri vsem tem nam je dodatne težave povzročalo nedelovanje deviznega trga saj nismo mogli pravočasno pokrivati na-

ših obveznosti do inozemskih dobaviteljev. Na osnovi priliva od izvoza titan dioksida v DDR smo sicer formirali uvozne pravice, ki pa pri naši poslovni banki niso bile pokrite z učinkovitim devizami. Morali smo se posluževati bančnih kreditnih linij in terminskih nakupov učinkovitih deviz, kar pa je bilo povezano z občutnimi dodatnimi stroški.

V letu 1980 smo prijavi skupaj 401 zaključnih poslov uvoza in izvršili direktni uvoz v vrednosti 263.258.000,- din, kar predstavlja 58 % celotnega uvoza. Ostalih 42 % uvoza v vrednosti 187.763.000 din smo izvršili preko specializiranih zunanjetrgovinskih podjetij (Metalka, Intertrade, Progres, Kemikalija, Primorje-Export) in konsignacijskih skladišč. V zadnjem kvartalu smo koristili ugodnosti uvoza v maloobsejnim prometu z Italijo, pri tem uvozu namreč ni bilo treba posebej priskrbeti učinkovitih deviz.

Planirani izvoz za I. 1980 je znašal 28.027.950 dolarjev in je bil dosežen le 77,6 % saj smo izvozili le za 21.749.783 dolarjev blaga.

Izvoz na konvertibilno področje je znašal 2.630.374 dolarjev kar je 12,1 % od skupnega izvoza, plan izvoza na konvertibilno področje, ki je znašal 6.249.200 dolarjev pa smo dosegli z 42,1 %. Vzrok, da plana nismo dosegli predvsem v tem, da ni bilo na razpolago dovolj blaga za izvoz, saj pri nobenem od planiranih proizvodov nismo dosegli predvidenega izvoza, nekaterih proizvodov pa sploh nismo izvažali, čeprav so bili v planu.

Izvoz na klirinško področje je znašal 19.119.409 dolarjev ali 87,9 % skupnega izvoza, planirani izvoz na to področje, ki je znašal 21.778.750 dolarjev pa smo izvršili s 87,8 %.

V primerjavi z letom 1979 smo izvozili manj za 2.478.273 dolarjev ali 10,2 %.

METALURGIJA

Izvozni plan, ki je znašal 7.532.000 dolarjev je bil dosežen s 65,7 % saj smo izvozili le za 4.951.819 dolarjev. Od tega je bilo konvertibilno področje izvoženo za 1.878.706 dolarjev ali 67,0 % na klirinško področje pa 3.073.113 dolarjev ali 65,2 % od predvidenega plana.

Vzrok za nižji izvoz od predvidenega je predvsem v pomanjkanju cinka, cinkove pločevine in cinkovega prahu. Izvoz cinkove žice v drugem polletju je popolnoma prenehal zaradi remonta obrata za proizvodnjo žice. Cinkovih rondel smo zaradi težav pri oskrbi z odgovarjajočim cinkom izvozili le polovico predvidene količine. Zelo pa se je povečal izvoz piritnih ogorkov (preko 75 % od predvidenega količinskega plana), vendar pa ta izvoz vrednostno ne pomeni veliko.

V letu 1980 so bile v glavnem dosežene tiste cene, ki so bile tudi planirane. Poleg planiranih proizvodov, pa smo konec leta pričeli z izvozom žveplene kisline ter predvidevamo ta izvoz tudi v bodoče.

KEMIJA

Planirani izvoz je znašal 2.086.800 dolarjev in je bil dosežen le s 26,8 % saj je znašal izvoz 558.332,- dolarjev. Ves izvoz

je bil usmerjen na konvertibilno področje, kot je bil tudi planiran. Od predvidenih proizvodov za izvoz v letu 1980 sploh nismo izvozili cinkovega belila in litopona, ker ni bilo na razpolago količin za izvoz, izvoz modre galice in kromovega galuna pa je bil realiziran skoraj v celoti, dosežene cene pa so bile nekaj večje od planiranih.

GRAFIKA

Plan izvoza je znašal 1.346.400 dolarjev in je bil usmerjen na konvertibilno področje. Realizirano pa je bilo 184.319 dolarjev ali 13,7 %.

TITAN DIOKSID

Izvozni plan je znašal 17.062.750 dolarjev, izvoženo pa je bilo za 16.046.296 dolarjev ali 94 %. Ves izvoz je bil usmerjen na klirinško področje.

VZDRŽEVANJE

Izvoz sicer ni bil planiran, izvoženo pa je bilo za 9.017 dolarjev na konvertibilno področje.

Težave z izseljevanjem

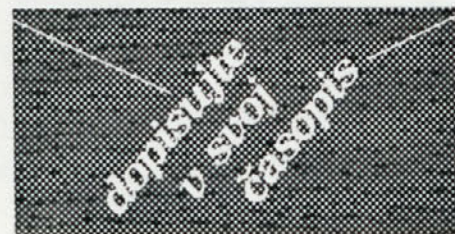
Na zboru občanov v krajevni skupnosti Aljažev hrib, na katerem so govorili o spremembah celjskega občinskega statuta in o ustavnih spremembah, so spregovorili tudi o problemih izseljevanja na območju Čreta.

Stanovanci, ki stanujejo v stanovanjskih objektih, ki so namenjeni rušenju, namreč ne vedo, kako dolgo bodo še tu prebivali. Nekateri bi se že morali izseliti, pa se niso, ker niso dobili novih stanovanj.

Problematika izseljevanja je gotovo zelo pereča, žal pa predstavniki krajevne skupnosti ne dobe natančnega odgovora na vprašanje, po katerem vrstnem in časovnem redu bodo objekte rušili. Takih natančnih pojasnil tudi nista mogla dati predsednik skupnosti za izgradnjo Celja Janez Kozmus in predstavnik Cinkarne tovariš Perčič. Del objektov namreč odkupuje Železnica, del pa Cinkarna.

Na zboru občanov so se zavzeli, da pride do ponovnega razgovora vseh pristojnih organov in organizacij, da bi tako dobili natančnejši odgovor na zastavljena vprašanja.

(Informativni bilten SZDL 145)

Pomagamo z nasveti

V življenju in na delovnem mestu nas pogosto tarejo težave, za katere ne vemo, kako naj jih rešimo. Dostikrat se znajdemo pred vprašanji, ki so za nas neznanca in zanje potrebujemo odgovor, nasvet.

Zato smo se v našem uredništvu odločili, da bomo začeli objavljati novo stalno

rubriko, pod naslovom »Pomagamo z nasveti«. V njej bomo objavljali vaša vprašanja s področja pravnih zadev in pripravljali odgovore. Za odgovore smo prosili dipl. iur. Dušana Jereba, ki nam je z veseljem pripravljen pomagati.

Pred nami je že tudi prvi nasvet:

Vprašanje: Na podlagi oporoke svojega sosedu sem postal oporočni dedič kmetijskega zemljišča. Zanima me kolikšen davek sem dolžan plačati na podlagi te dediščine.

Odgovor: Davek na dediščine ureja Zakon o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks. Navedeni zakon izrecno zahteva sorodstveno vez med zapustnikom in dedičem. V tem primeru je osnova,

(nadaljevanje na 9. strani)

Pred zaposlenimi je lepša prihodnost

Proizvodnja žveplove kisline v letu 1980 je bila nad planskimi zadolžitvami, saj je bil povečan letni plan dosežen z 100,75 %.

Kljub tako dobrim rezultatom pa nismo bili brez problemov. Posebno veliki proizvodni problemi so bili v letu 1980 v obratu PIK, kjer je bil letni plan dosežen samo z 92 %. Že samo podatek, da je PIK pričel obratovati v letu 1962 pove, da so naprave že iztrošene in da je zaradi tega vedno več zastojev in popravil, kar seveda močno draži proizvodnjo. Zaradi lokacije neposredne bližine mesta, je na PIK-u ekološka problematika toliko bolj izpostavljena. Tako smo morali PIK poleg rednega letnega remonta zaustaviti še dvakrat za daljši čas, da smo lahko odstranili okvare, ki so se v tem času pojavljale.

Tudi v novem delu KKČ je problematika podobna, vendar nekoliko lažja zaradi manj iztrošenih naprav. Posebno skrb v novem delu moramo posvečati ferosulfatni liniji. Ferosulfat heptahidrat - $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ nastaja kot stranski produkt pri proizvodnji TiO_2 . Dnevno ga je od 160 - 170 ton in ga je potrebno sproti predelovati. Vsak zastoj naprav povzroči takojšnje povečanje zaloge.

Material vsebuje še manjše količine žveplove kisline in kot tak predstavlja nevarnost za okolje, predvsem na odlagališčih, ki so dostopna vodi. Z vodo in kisikom iz zraka ferosulfat heptahidrat hidrolizira, pri čemer nastaja prosta žveplova kislina, ter v vodi netopne in tope železove spojine. Zato ga je ob eventualnih zastojih potrebno skladiščiti v pokritih prostorih, kar razumljivo še povečuje že tako visoke predelovalne stroške. Kljub velikim naporom zaposlenih, ostaja predvsem v času remonta naprav 6.000 do 7.000 ton ferosulfata heptahidrata na zalogi, katerega poskušamo predelati med enim in drugim remontom. Predelava starega ferosulfata heptahidrata pa je zaradi strjevanja izredno težka, saj se nam pogosto kvarijo naprave. Poveča se poraba mazuta, katerega uporabljamo za sušenje in razpad ferosulfata monohidrata.

Na KKČ I. - piritna linija ni bilo večjih problemov razen tega, da so zelo pogoste okvare na parnem kotlu - sekcija, kjer je zaradi neustrezne kvalitete cevi obraba zelo velika.

Tudi mi smo se v I. polovici leta srečevali s pomanjkanjem surovin, predvsem piritu in granuliranega žvepla. Šele po zadovoljivi vseh pogojev, ki jih je rudnik Bor zahteval, se je stanje s piritom normaliziralo. Tako v II. polovici leta ni bilo teh

problemov, pa tudi zimske prehodne zaloge so zadovoljive.

Na ferosulfatni liniji že dalj časa uporabljamo namesto piritu granulirano elementarno žveplo, kar izboljša toplotno bilanco v ferosulfatnem pražilnem reaktorju Ravno tako se zmanjšajo problemi s transportom šarže. Posebno pomembno pa je zmanjšanje piritnih ogorkov.

V letu 1980 smo prodali samo $\frac{1}{3}$ proizvedenih piritnih ogorkov v glavnem domačim in avstrijskim cementarnam. Vse ostale količine pa smo morali odvažati na odlagališče v Žepino.

Največji bivši odjemalci - železarne, so zaradi oligo elementov Cu, Zn, As, Sn, ki se nahajajo v piritih oziroma piritnih ogorkih, prekinile uporabo, predvsem zaradi proizvodnje vedno večje kvalitete jekla.

Kot zelo pomemben dejavnik za dobro delovanje pražarn in kislinske je vzdrževanje naprav. V naših obratih morajo biti nap-

rave brezhibno vzdrževane, zastoji morajo biti kratki, predvsem zaradi ekološke problematike. Stroški vzdrževanja so zaradi velike iztrošenosti vedno večji, tako so znašali v letu 1980 preko šest starih milijard. Kljub temu se vedno ostreje pojavljajo problemi, da pogosto nimamo rezervnih delov iz uvoza in da vgrajujemo nekvaliteten material.

Pred zaposlenimi v pražarnah in kislinah je lepša bodočnost, saj se je končno pričela graditev prepotrebne nove S kisline, ki naj bi začela obratovati konec leta 1982. S pričetkom obratovanja S kisline bo prenehal obratovati PIK in piritna linija na KKČ. Do takrat pa je potrebno da vsi zaposleni na obstoječih napravah še izboljšamo tehnološko disciplino in poleg proizvodnje posvečamo posebno pozornost onesnaževanju okolja.

Jože Naraks, ing.

Razmišljanje o medsebojnih odnosih

Novo organizacijo smo uradno-dogovorjeno - začeli izvajati s 1. januarjem 1981. Glede na način, kako pristopamo k izvedbi organizacije v praksi, pa bi lahko ocenili, da še vedno prepočasno uresničujemo zastavljene cilje. Res, da se ne da storiti vsega kar čez noč, pa vendar nas počasno spreminjanje daje občutek nezaupanja.

Pravi spoznavni cilj uresničitve dogovorjenih sklepov se bo pokazal predvsem takrat, ko bomo to tudi občutili, ne sicer vsi, ampak vsaj tisti, katere zadeva. Sedaj pa občutimo nesmiselne malenkosti v naših medsebojnih odnosih, ki jih je kvečjemu potrebno le obšoditi.

V kolektivu se kar naprej širijo ta in ona natolčevanja, katerim ni konca, saj dobijo razsežnost v nevoščljivosti in častihlepu. Resnica pa se le počasi ali sploh ne prebije do pravih naslovov. Nemalokrat pa tisti, ki govore nekaj, kar so slišali, niti nočejo priti resnici do dna, in tudi ne razmišljajo zakaj tako.

Mislím, da nam manjka mnogo razumevanja, znanja, in pravih odkritih informacij, odkritosti na sestankih in soočanja stališč o tudi malenkostnih vprašanjih iz našega življenja in dela, s čimer bi lažje dosegali najsmotnejše rešitve in zelene rezultate.

Mislím tudi, da je za boj v naših medsebojnih odnosih kriva predvsem malodušnost družbenopolitičnih delavcev, predvsem komunistov in pománjkanje aktiv-

nosti na tem področju. Zato bi bilo prav, da uresničimo Kardeljevo misel: »Prave rešitve so se vedno našle samo tedaj, ko je bila partija med delavci, ko je z njimi delala in se pogovarjala. To je prva in osnovna naloga vsakega komunista - delo v množicah, delo z delavci in med delavci.«

Urednica

NOVO V KNJIŽNICI

V strokovni knjižnici smo nabavili nekaj priročnikov dr. Rudija Kladnika - NOVE MERSKE ENOTE V TEHNIŠKIH STROKOH.

Z novim zakonom se lahko na območju SFRJ uporabljajo le merske enote mednarodnega sistema, razen nekaterih izjem, ki jih določa zakon. Merske enote se morajo v javnem prometu uporabljati z imeni in znaki, kot so določeni z zakonom. Zakon dovoljuje, da se v blagovnem prometu in drugih odnosih s tujino uporabljajo tudi merske enote, ki so v rabi v posameznih tujih državah.

Katedra za organsko kemijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in Sekcija za organsko kemijo pri slovenskem kemijskem društvu sta izdala NOMENKLATURO ORGANISKIH SPOJIN I. del sekcije A, B, C in E.

Oba priročnika lahko dobite v strokovni knjižnici.

Planski dokumenti SIS in občine

Letos se pričena novo petletno srednjeročno obdobje, zato je v razpravi precejšnje število nakopičenih samoupravnih sporazumov planov interesnih skupnosti.

Dogovor o temeljnih družbenega plana občine Celje za obdobje 1981-85 je od skupno 364 podpisalo 324 podpisnikov to je 89 % ali 81,6 % od skupnega števila zaposlenih.

Samoupravne sporazume o temeljnih plana občinskih SIS za obdobje 1981-85 je od skupno 348, podpisalo preko dve tretjini podpisnikov (232).

Samoupravne sporazume o temeljnih plana republiških SIS za obdobje 1981-85 je podpisalo v vseh primerih preko dve tretjini podpisnikov. Iz števila podpisnikov samoupravnih sporazumov o temeljnih plana ostalih nosilcev planiranja v občini pa je razvidno, da ni veljaven edino še samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS za pospeševanje in proizvodnjo hrane.

Na eni strani gre za samoupravne sporazume, ki določajo okvirne programe SIS za srednjeročno obdobje in prispevne stopnje posameznih SIS, nato so SIS družbenih dejavnosti (kultura, socialno skrbstvo itd.) in nato še SIS materialnih dejavnosti (železnice, luški promet, PTT itd.) ter na drugi strani za specifične SIS občine (Izgradnja II. faze tehnične srednje šole, Klub samoupravljalcev, INDOK itd.) in nato specifične samoupravne sporazume npr. o štipendiranju in enotno načrtovanje stanovanjske izgradnje.

V naši delovni organizaciji je bila razprava na zboru delegacij in na delavskih svetih tozgov in DSSS. Manj zavzeto in odgovorno so se razprave lotevale družbenopolitične organizacije. Z razpravami nismo bili zadovoljni, ker se ni čutil pristni interes delavca, ki odvajajo združena sredstva za skupne potrebe.

Predvsem zaradi tega, ker nekaterih stvari še nismo dorekli, nam je ostal seznam še nepodpisanih samoupravnih sporazumov o temeljnih plana SIS za srednjeročno obdobje in sicer letališkega prometa, kluba samoupravljalcev, izgradnje II. faze tehnične šole, preskrbe, objekte skupnega pomena.

Nejasnosti so v konceptu sporazuma o letališkem prometu, kajti ni bila še ustanovljena SIS, nato pri sporazumu samoupravljalcev, kjer se postavlja vprašanje njegove vsebinske vloge, izgradnje II. faze tehnične šole sicer podpiramo, vendar želimo spremembo finansiranja in način participiranja.

18. decembra je bila razprava o samoupravnem sporazumevanju delegacij, družbenopolitičnih organizacij z razlagalci iz SIS ter vodstev delovne organizacije. V zvezi z ugotavljanjem stalnega porasta davčev in stalnega prenosa, bodisi iz plačevanja od dohodka ali osebne dohodka in obratno, so bili delegati mnenja, da smo na prispevnih stopnjah obremenjeni cca za 8 % več kot v letu 1980. Mnogo pripomb na previsoke prispevne stopnje iz združenega dela ni bilo upoštevanih. Šele na pobudo centralnega komiteja in izvršnega sveta ončnin, da se prispevne

stopnje zmanjšajo, so se stvari nekoliko uokvirile. Ugotovljeno je bilo, da je vpliv delavca v združenem delu na spremembe sporazumov relativno majhen.

Finančna služba je pri pregledu predvidenih stopenj prispevkov in davkov v letu 1981 z ozirom na to, da se letošnje leto za nekatere prispevke razširi krog obveznikov za plačevanje prispevkov in davkov, ugotovila, da bi se morale prispevne stopnje znižati. V kolikor ostanejo prispevne stopnje, kot so predlagane, bi bilo potrebno SIS in druge uporabnike družbenih sredstev oprostiti plačevanja na novo uvedenih prispevkov in davkov, ker v končni fazi tako te prispevke plača gospodarstvo. Na tem področju bi bila prej potrebna poenostavitev, kot pa razdrobljenost, saj samo povečuje administracijo v gospodarstvu in SIS.

Navsezadnje pa, če večina s podpisom dogovora ali samoupravnega sporazuma potrdi svojo pripravljenost sodelovati aktivno pri uresničevanju njegove vsebine in prevzema na svoja ramena tudi vse materialne obveznosti, potem je manjšina moralno dolžna pojasniti tej večini razloge, ki bodo omogočili objektivno presojo stanja in tudi odgovornosti. Ob tem vsakakor ne smemo prezreti dvofaznosti postopka, ko je bila vsakemu kolektivu dana možnost, da ob obravnavi osnutkov daje

pripombe in predloge ter terja pojasnila k eventualnim nejasnostim ali preskopim utemeljitvam. Edino takšno ravnanje je pravilno, racionalno in - samoupravno.

KAJ NAM ŠE MANJKA!

M.G.

Ob 27-letnici glasila

Glasilo »Cinkarnar« se lahko pohvali z dolgoletnim obveščanjem, saj izhaja že sedemindvajset let in je 1. marca praznoval svoj rojstni dan. Letos nimamo namena posegati v zgodovino izhajanja glasila, saj bomo o tem obširneje pisali ob tridesetletnici prvega izida. Ob sedanjem izidu pa želimo uredništvu, uredniški odbor in vse zaposlene seznaniti s prikazom načina in problematike obveščanja preko glasila.

Prosimo in polagamo na srce vsem

tistim, ki jim je kaj do tega, kako bomo obveščeni v bodoče, da skrbno preberejo prispevek ter svoja stališča, nmenja in predloge posredujejo članom izvršnega odbora sindikata v tozdu, ki bodo spregovorili o obveščanju v naši delovni organizaciji na svojih sejah.

K posameznim razlagam in vprašanjem okrog bodoče organiziranosti obveščanja v pisani besedi, se bomo še večkrat vračali, želimo pa predvsem, da bi tvorno sodelovali pri oblikovanju vsebine

glasila vsi člani kolektiva. Ne smemo prezreti tudi nujnosti uvedbe rednih Informatorjev, ki bi edini lahko dajali informacije vnaprej.

Informator je zavrloje nizkih stroškov, nezahtevnega in hitrega izhajanja zelo primerno sredstvo in ga velja kar najširše uporabljati. Tudi tedaj, ko izdajamo glasilo, so informatorji potrebni in smotni za hitrejšo akcijsko in tekoče informiranje.

Glasilo - časnik je zelo popularno sredstvo informiranja. Treba je poudariti, da imajo tovarniška glasila poleg informacije, tudi psihološko funkcijo, kajti izdajanje glasila pomeni tudi dokaz razvitosti in uspešnosti organizacije združenega dela in s tem, ko ga prebiramo se krepimo medsebojne vezi in se istovetno vsak posameznik s kolektivom. Tako se pojavlja glasilo kot pomemben povezovalni dejavnik, kar velja zlasti za večje kolektive, kjer se ljudje ne poznajo med seboj.

Uredništvo izdaja interno glasilo Cinkarnar v slovenskem jeziku, mesečno v nakladi 2600 izvodov, v povprečnem obsegu 12 strani. Mesečno pošiljamo Cinkarnar tozdu Kemija Mozirje, 445 upokojencem, 130 študentom in 50 izvodov ostalim OZD in zunanjim institucijam med njimi tudi 23 dolžnostnih izvodov.

V uredništvu dela en izvajalec - urednik - novinar, ki je istočasno glavni in odgovorni urednik.

Z vsebinsko zasnovano glasilo se je ukvarjal poleg urednika uredniški odbor, sestavljen iz po dveh predstavnikov vsake tozdi. Ti so na sejah načrtovali vsebino vsake številke glasila. Vsebinsko smo skušali čimbolj približati delavcem s sprotnim spremljanjem vseh aktivnosti v delovni organizaciji.

Sliši se, da imamo preveč reprezentančno glasilo, izdajamo ga na preveč kakovostnem papirju in z barvnimi naslovnici. Res, da naše glasilo ni preveč poceni (tisk enega izvoda je 17,80 din) v primerjavi z drugimi manj kvalitetnimi glasili s črno-belimi tiskom. Vendar se moramo zavedati, da imamo v delovni organizaciji svojo lastno tiskarno, kateri moramo, tudi na tak način omogočiti njeno afirmacijo (reklamo). Da glasilo ni poceni, je kriva tudi naklada, kajti pri manjšem številu izvodov, so stroški večji.

Glasilo je namenjeno članom kolektiva za notranje obveščanje. Pogosto se sliši, da glasilo bere celo Celje in Slovenija in da nam nekatere objavljene stvari škodijo. To pa je v nasprotju z opredelitvijo, da morajo biti delavci o vsem obveščeni in da v tem smislu ni nobena zadeva pod embargom za objavo če ni posebej označena kot poslovna tajna. Delavci sprašujejo, ali imamo pri glasilu cenzorja. To je za uredništvo velika kritika in dokazuje, da nismo opravili svojega poslanstva, da nismo pisali o vsem, o čemer bi morali. Če dosledno izvajamo vsebinsko zasnovano glasilo in ne zapiramo oči pred negativnimi pojavi ter jih kritično objavljamo, se zavedamo, da bomo deležni graje celo med delavci, ki jim je kaj do ugleda podjetja, kaj šele od odgovornih in prizadetih; če pa bomo pisali le pohvalno, spodbudno in položeno ter zapirali oči pred dogodki in razpravami,

ki so pogosto vroče teme v kolektivu, potem bo naše pisanje breskrbno, obveščanje pa nepopolno.

Ob tej priložnosti naj obnovimo, o čem moramo biti obveščeni kot delavci in kot samoupravljalci v združenem delu.

Za slehernega člana kolektiva so pomembne, glede na njegov poseben položaj v našem socialističnem družbenem sistemu, predvsem te informacije:

- o gospodarskih razmerah, v katerih so tozdi in DO v primerjavi s sprejetim planom in napovedanimi prizadevanji za prihodnja obdobja,
 - o gospodarskih razmerah tozdi in DO v odnosu do posameznih izdelkov oziroma dejavnosti, ki so predmet njihovega poslovanja.
 - o razmerah, gibanjih in težnjah na tržišču izdelkov oziroma storitev, ki so predmet poslovanja tozdi in DO,
 - o ukrepih družbenoekonomske politike, ki zadevajo tudi tozdi in DO,
 - o značilnostih in težnjah v gibanjih splošnega gospodarskega razvoja ter razvoja znanosti in tehnike doma in v svetu,
 - o odsevu vseh omenjenih gibanj na položaj mesto in razmere v tozdi in DO.
- Nadrobneje opredeljujemo notranje obveščanje po teh področjih:
- splošno obveščanje o gospodarjenju
 - delo samoupravnih organov in organov upravljanja
 - delo družbenopolitičnih organizacij
 - finančni rezultati gospodarjenja
 - sprejemanje in izvrševanje planov
 - sprejemanje in izvrševanje investicijskih planov
 - delo strokovnih služb
 - osnove za delitev dohodka in osebnega dohodka

- uporaba sredstev skupne porabe
- kadrovska politika tozdi in DO
- izobraževanje
- socialna vprašanja
- vprašanja izhajajoča iz delovnih razmerij zaposlenih
- medsebojni odnosi
- družbeni standard
- rekreacija itd.

Uresničevanje takšne vsebinske zasnove pa je zelo zahtevno.

Razumljivo je, da si v uredništvu želimo izdajati takšno glasilo, ki bo všeč delavcem, ki bo resnična podlaga za odločanje in bo prilagojeno naši samoupravni organiziranosti.

Nedvomno je ocena, da je iz področja dela in življenja delovne organizacije v glasilu premalo prispevkov, pravilna je pa tudi premalo ali skoraj nič avtorjev, ki bi o svojem delu, spoznanjih, predlogih, pogledih tudi pisali in prispevke pošiljali v uredništvo! Vsekakor bi se morali zavedati in to predvsem tisti, ki so pri informacijah, da so po zakonu dolžni in odgovorni obveščati, zato ne more priti do odgovorov kot so »nimam časa, ne znam pisati itd.«

Mladi imajo že vrsto let željo, da bi imeli v glasilu svoj mladinski list (MCC), vendar je pri njih samih premalo kreativnosti, akcije in volje, da bi to zaživel.

Predvsem je potrebno poudariti veliko vlogo, ki jo imajo pri obveščanju osnovne organizacije sindikata, ker je sindikat nosilec obveščanja. Zgoraj navedene ugotovitve in izpostavljena vprašanja še niso zaključena, poskušali jih bomo nadaljevati skozi vse leto in iskati skupne rešitve ter sodelovanje pri kreiranju našega glasila.

Uredništvo

Važno je znanje

Izobraževalna dejavnost v naši delovni organizaciji je usmerjena v zagotavljanje perspektivnih potreb po kadrih predvsem tistih poklicev, ki so za našo proizvodno dejavnost potrebni, v izboljšanje kvalifikacijske strukture in v funkcionalno izobraževanje zaposlenih delavcev.

Štipendiranje

V skladu z letnim planom štipendiranja smo za šolsko leto 1980/81 razpisali 98 štipendij, podeljenih pa je bilo le 58.

Neizkoriščenih je ostalo 40 štipendij: za poklicno kemijsko 10, za kovinarsko predelovalno 4, za elektro 4, za poklicno grafično 2, za tehniško kemijsko 10, za tehniško metalurško šolo 6 (vse razpisane štipendije) ter za metalurško fakulteto 2.

Vzrokov, zakaj tako slab odziv je več. Učenci, ki uspešno zaključijo osnovno šolo se večinoma odločajo za neproizvodne in za tako imenovane »neumazane« poklice. Zaradi tega smo morali kadrovati učence (za poklicne šole kovinsko predelovalne in kemijske stroke) iz drugih republik, sicer bi ostale tudi te štipendije nepodeljene, kar bi predstavljalo pomnkanje delavcev navedenih profilov v prihodnjem obdobju. Kandidatov za štipendijo na kemijski tehniški šoli je bilo precej, večinoma deklet.

Za metalurške poklice (tehnik, inženir) pri mladini ni zanimanja.

Večina diplomantov srednjih, višjih in visokih šol je bila vpoklicana na služenje vojaškega roka.

Izobraževanje ob delu

Dejstvo je, da se zelo majhno število delavcev odloča za izobraževanje na poklicnih šolah, kljub temu, da je kvalifikacijska struktura zaposlenih zelo nezadovoljiva. Čeprav deluje v Centru za izobraževanje verificirana poklicna kemijska šola, kot dislociran oddelak Šolskega centra za kemijo, metalurgijo in papirništvo že od leta 1975, je med delavci zelo skromno zanimanje za tovrstno izobraževanje. Delavci, ki so to šolo končali leta 1978 in 1980 so bili razporejeni na zahtevnejše delovne naloge in opravila, kolikor niso le-teh opravljali že pred zaključkom šolanja.

Kljub razpisu, ki je bil objavljen v Cinkarnarju in osebnimi pogovori s posameznimi delavci in vodstvenim kadrom, se je jeseni 1980 prijavilo premalo število kandidatov, tako, da nismo mogli odpreti novega letnika (najmanj 25 slušateljev).

Med delavci vlada večje zanimanje za vpis v srednje šole (6 slušateljev na delovodski in 26 na drugih srednjih šolah) ter

Celje, dne 6. 3. 1981

Štev.: 21

DOPOLNILO INFORMACIJ K CINKARNARJU ŠTEVILKA 2

Z namenom, da izboljšamo obveščanje preko glasila Cinkarnar smo tokrat poskusili izdati INFORMATOR, kot vložni list Cinkarnarja in kot dopolnilo informacij v glasilu. Tako, mislimo, da bomo zadostili potrebam aktualnosti in sprotnosti obveščanja, kar v glasilu zaradi dolgotrajnega tiska, ni izvedljivo.

Uredništvo

RAZLIKA PO PERIODIČNEM OBRAČUNU 80

Pri analizi poslovanja v letu 1980 smo ob zaključnem računu ugotovili, da rezultati poslovanja omogočajo razporediti še del osebnih dohodkov poleg tistih, katere smo že izplačali kot akontacijo med letom 1980. Rezultati poslovanja po tozd niso povsod pokazali enako uspešne slike, vendar nam družbeni dogovor omogoča, da delovna organizacija kot celota lahko izplača še del razporejenih, toda še neizplačanih osebnih dohodkov, čeprav s tem postane tozd kršitelj družbenega dogovora. Ponovno poudarjamo, da delovna organizacija ni kršitelj družbenega dogovora.

Ko so člani političnega aktiva Cinkarne na seji dne 19. februarja 1981 obravnavali rezultate poslovanja za leto 1980, so menili, da je primerno, da se kot poračun po zaključnem računu izplača še del sredstev za osebne dohodke. Pri določanju deleža izplačil za posamezne tozde so se upoštevala izplačila med letom; upoštevalo se je zaostajanje povprečnega osebnega dohodka v določenih tozd in njihova kadrovska struktura ter neizplačana višina razporejenih osebnih dohodkov.

Na tej osnovi je bilo predlagano delavcem po tozd in DSSS ter njihovih delavskih svetih, da se izvrši na osnovi izplačil posameznim delavcem v letu 1980 poračun, kateri zajema osnovo z variabilnim delom in presege (norme) v določenem odstotku.

Delavci tozd Grafike niso upoštevali priporočila družbenopolitičnih organizacij Cinkarne in so na zboru delavcev sprejeli sklep, da se v njihovem tozd izplača poračun v enakem znesku za vse, ki so bili zaposleni v tozd za vse leto, ostalim pa, ki so med letom vstopili ali izstopili v odgovarjajočem manjšem znesku. Mislimo, da ta način delitve vodi k še večji uravnalovki in je v nasprotju z načeli delitve po delu ter predstavlja v bistvu lažno solidarnost.

Vsak posamezni delavec bo dobil v odstotku glede na tozd, v katerem dela poračun, ki predstavlja dvanajstino njegovih letnih prejemkov za redno delo z osnovo in variabilnim delom ter presegom. Ta dvanajstina se pomnoži s sprejetim odstotkom v tozd.

Ker je to poračun za leto 1980 so obračunani delavci v tozd, v katerih so delali v letu 1980.

Posamezne tozd so se dogovorile za naslednja izplačila:

tozd Metalurgija	55 %
tozd Kemija Celje	35 %
tozd Kemija Mozirje	100 %
tozd Grafika	40 %
tozd Titan dioksid	23 %
tozd Vzdrževanje in energetika	25 %
tozd Transport	55 %
DSSS	45 %

Izplačilo bo v petek, 6. marca 1981, ko se bodo delili nalogi za vpis, ne bo pa izplačilnega dneva v Cinkarni.

Miloš Rant

REFERENDUM V TREH TOZD

V dneh 4. in 5. marca 1981 je v tozd Veflon, tozd Vzdrževanje in tozd Energetika potekal referendum za sprejetje samoupravnega sporazuma o razporeditvi sredstev, pravic in obveznosti teh treh tozd. Tozd Energetika voli tudi delegate v delavski svet tozda. O rezultatih bomo poročali v naslednji številki Cinkarnarja.

SAMOUPRAVNI AKTI O DELITVI

Predlog samoupravnih aktov s področja delitve je končno izdelan. Naslednji teden (predvidoma v torek) bodo že v obravnavi, delavski svet delovne organizacije pa bo razpisal referendum.

V naslednji številki Cinkarnarja bo objavljeno:

- Prioritetna lista prosilcev stanovanj
- Zagon proizvodnje v Valjarni
- Informacija o poteku del na struktuiranju organizacije DE Marketing in posebne finančne službe itd.

za višje in visoke šole (49 slušateljev na višjih in 8 na visokih šolah). Pripomniti pa moramo, da ni odziva za dokončanje osemletke, čeprav ima precejšnje število delavcev manj kakor osem razredov osnovne šole.

Tečaji

Za potrebe nove valjarne v izgradnji, smo organizirali tečaj za usposabljanje delavcev za delo na novih valjarniških napravah. Vanj je bilo vključenih 51 delavcev, sedaj ga obiskuje 23 delavcev, ki so doslej uspešno opravili izpite iz vseh predmetov. Tečaj bo zaključen predvidoma konec marca 1981.

Z uvedbo zemeljskega plina v posamezne dele tovarne je bilo treba usposobiti kurjače za varno delo s tem energetskim virom. Tečaj za varno delo s plinom je zaključilo 25 delavcev.

Proti koncu leta smo organizirali tečaj za voznike viličarjev. Iz temeljnih organizacij so prijavili 23 kandidatov, nekateri tečaja niso hoteli obiskovati nekateri pa niso bili zdravstveno sposobni. Doslej je preizkus teoretičnega in praktičnega znanja opravilo 7 tečajnikov, 4 še morajo opraviti praktični del.

Tečaj za delavce v železniškem transportu je obiskovalo 16 delavcev.

Tečaje izven delovne organizacije je obiskovalo 6 delavcev in sicer: 3 tečaj za plamensko varjenje in rezanje, 2 za varjenje svinca in 1 tečaj za varjenje in lepjenje plastičnih mas.

Strokovnih seminarjev in posvetovanj

se je udeležilo 43 naših sodelavcev, in sicer 14 za kemijsko področje, 4 za elektro področje, 13 iz finančnega sektorja, 6 za kadrovsko in izobraževalno področje, 3 za področje informiranja, 2 za področje urbanističnega načrtovanja stanovanjske izgradnje.

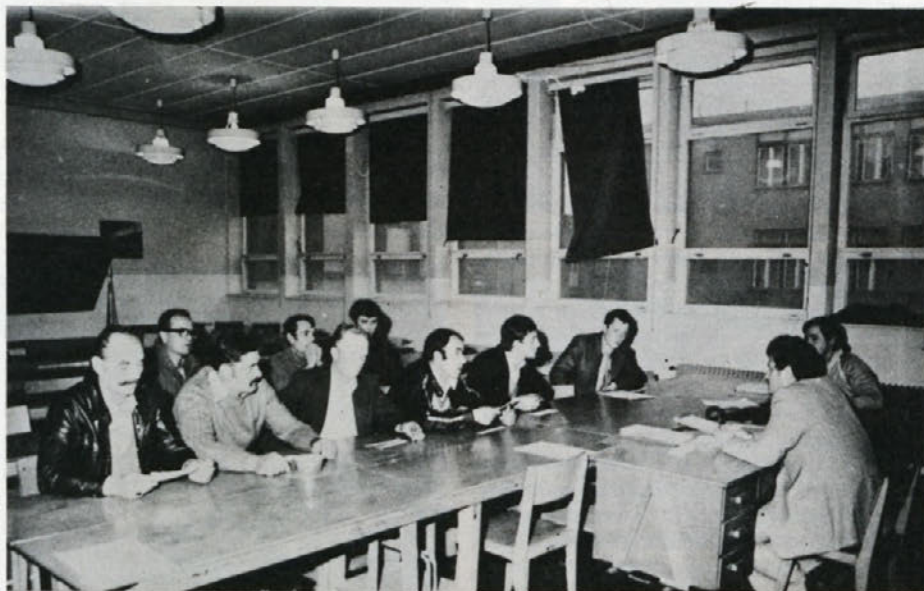
Stalno šolo za delegate je obiskovalo 72 delavcev: iz tozda Metalurgija 37, iz tozda Kemija 3, iz tozda Titanovega belila 20, iz tozda Transporta 2, iz DSSS 10, medtem ko se tega izobraževanja ni

udeležil nihče iz tozda Grafika in tozda Vzdrževanje.

Za novo sprejete delavce smo organizirali 7 uvajalnih seminarjev, ki se jih je udeležilo 160 delavcev.

V letu 1980 smo odobrili ogled proizvodnih obratov devetim skupinam in sicer: učencem srednjih in strokovnih šol, študentom višjih in visokih šol ter pripadnikom JLA. Skupaj si je Cinkarno ogledalo 345 učencev, študentov in vojakov.

Zlatko Šentjura

Tečajniki opravljajo ustni izpit iz tehnologije

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Tozd Vzdrževanje

Delegati delavskega sveta so sprejeli odstop dipl. ing. Antona Žerjava z delovnega mesta direktorja tozda Vzdrževanje in ga razrešili te dolžnosti s 2. marcem 1981 ter predlagali, da se ga razvrsti na druga dela in naloge, ustrezne njegovim izobrazbi in delovnim zmožnostim v okviru delovne organizacije.

Tozd Metalurgija

Za potrebe obrata Keramike so odobrili nabavo 4 kom električnih grelcev s stiskalno omarico v predračunski vrednosti 13.970 din.

Tozd Veflon

Za predsednika delavskega sveta so potrdili Viktorja Kovačiča.

Sprejeli so sklep o nakupu pisarniške opreme v vrednosti 70.855 din za ureditev pisarniških prostorov ter o nakupu hidravlične stiskalnice v vrednosti 1.791.968 din za stiskanje teflonskih plošč, za katerimi je v Jugoslaviji veliko povpraševanje.

DSSS

Sprejeli so sklep, da do konstituiranja delovne skupnosti, delavci, ki bodo oblikovali delovno skupnost, opravljajo zaupana jim dela skupnega pomena, s tem, da dela in naloge, pooblastila, odgovornost in položaj pri opravljanju oz. izvrševanju določenih del, delavcev, ki bodo oblikovali DSSS, ostanejo ista. V skladu

z novo organiziranostjo se združijo v DSSS tudi vse službe, predvidene v samoupravnem sporazumu v delovno organizacijo.

Na podlagi pripomb samoupravnih delovnih skupin v DS v zvezi z razpravo na osnutek razvida del in nalog, so sprejeli sklep, da morata komisija za spremljanje delitve osebnih dohodkov in organizacijska služba pri upoštevanju pripomb na ocenitev del in nalog v osnutku, posamezne razrede primerjati z deli in nalogami v predlaganem razredu. Če bi bila zaradi upoštevanja pripomb, posamezna dela in naloge na novo ocenjena je potrebno pregledati tudi ocenitev ostalih del in nalog v teh razredih in po potrebi popraviti prvotno ocenitev ne glede na to, če na samoupravnih delovnih skupinah ni bilo zanje pripomb. Delavski svet je v sklepu upošteval 14. člen Samoupravnega sporazuma o enotnih osnovah in merilih delitve dohodka in čistega dohodka, ki navaja, da se morajo približno enaka dela in naloge v osnovni ocenitvi enako vrednotiti. Zadolžili so tudi komisijo za spremljanje delitve dohodka in OD pri DS DO, da upošteva vse pripombe delovnih skupin v DSSS, ter da posreduje delavskemu svetu pismeno obrazložitev o vzrokih eventualno neupoštevanih pripomb.

Člani delavskega sveta so obravnavali plan nadur za finančno računovodski sektor, ki predvideva, 2500 ur dopolnilnega dela v mesecu januarju in februarju

1981 za dela ob zaključenem računu ter ostala dela v zvezi z novo organizacijo. Dopolnilno delo so potrdili s pripombo, da morajo urediti točno evidenco prihoda in odhoda delavcev iz delovne organizacije pri vratarju. 250 ur dopolnilnega dela pa so odobrili v AOP za isto obdobje, za dela na računalniku v zvezi z zaključnim računom.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi sina Dragana Pakića se iskreno zahvaljujemo delovni organizaciji Cinkarna za vso pomoč in spremljanje na zadnji poti

Družina Pakić in Kostić

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina se iskreno zahvaljujem za darovani venec, izrečeno sožalje in spremljanje na zadnji poti sodelavcem in kolektivu Galvana

Štefka Cafuta

POPRAVKA

V Cinkarnarju št. 1 - januar 1981 je prišlo do ne ljubih napak, za katere se vljudno opravičujemo: Avtor barvne slike na naslovni strani je Dani Mulej in ne Adolf Vrečer.

V prispevku kadrovanje po novi organizaciji je pravilno: Iz tozda Vzdrževanje so delavce, ki so opravljali dela v avtodelavnici premestili v tozd Transport.

Uredništvo

Odpravljanje težav v grafiki

Ob zaključnem računu tozda Grafike je prav, da se ozremo na dogodke iz preteklega leta, ki so bistveno vplivali na proizvodne rezultate. Pomembno je poudariti, da smo imeli v letu 1980 zelo intenzivno investicijsko gradnjo tovarne ofsetnih plošč iz zvitka in tovarne veziv in organolov.

Zadnja faza dograditve nove tovarne plošč je bila zaključena v začetku aprila. Potek gradnje veziv in organolov je praktično že zaključen, potrebna je le še avtomatika in uvoz nekaterih strojev za proizvodnjo

Zelo intenzivno se je izvajala obdelava tujih tržišč, še posebej v drugem polletju. Zahtevna investicija nove avtomatske naprave plošč iz zvitka je trajala več kot dve leti zaradi priprave ustreznih tehnologije in iz tega opredeljene standardov za posamezne faze proizvodnje, skupaj z dolgimi roki izdelave posameznih sklopov v tujini. Proizvodi iz te linije so bili izdelani šele ob koncu leta. Zelo zavzeto so obdelana tržišča v Madžarski, Bolgariji, Poljski Italiji, Avstriji, Veliki Britaniji in Švici.

Poleg investicijskih in komercialnih nalog so imeli sodelavci Grafike velike težave pri dobavi domačih in uvoznih surovin za redno proizvodnjo. Posledica pomanjkanja surovin je bila ustavljanje proizvodnje v tiskarskih ploščah, preparatih in obratu tiskarskih barv, ki je od meseca maja delal simbolično. Za osvetlitev preteklih dogodkov podajamo doseganje predvidenega plana tiskarskih barv po mesecih: januar 79%, februar 80%, marec 29%, april 54%, maj 56%, junij 37%, julij 22%, avgust 43%, september 33%, oktober 27%, november 16%, in december 41%. Skupno doseganje plana je bilo doseženo z 42%. Rezultati poslovanja v tiskarskih barvah, kot tudi v ploščah, preparatih in tiskarni, so bili navzlic doseženim rezultatom zelo uspešni, ker smo porabili vse dosegljive surovine, celo nekoliko slabše kvalitete iz nekurantnih zalog. Uspešno nam je dobiti tudi nekaj surovin po nižjih cenah, s katerimi so naši tehnologi uspešno zamenjali manjkajoče surovine. Tudi v dobavi domačih materialov smo velikokrat uporabljali takšne, ki doslej niso bili v uporabi. Zelo veliko je bilo storjenega pri recikliranju aluminijevih odpadnih plošč in cinkovih klišejev, na osnovi katerih smo dobili zelo pomembne količine blokov za nadaljnjo predelavo. Takšna organiziranost na terenu nam danes zagotavlja pri aluminiju cca 90% vračila materiala v proizvodnjo in cca 60% cink metala iz klišejev. V tej akciji je bilo nemalo odpora, saj smo potrebovali dolge mesece, da smo dosegli soglasje vseh naših porabnikov in njihovo sodelovanje. Recikliranje odpadnega materiala predstavlja za proizvodnjo zelo velik uspeh in naš največji prispevek k stabilizaciji.

Največ težav v proizvodnji in njenem enakomernem odvijanju je povzročalo devizno poslovanje delovne organizacije v preteklem letu. Z zmanjševanjem ključa obračuna do 0,6% na osnovi dolar izvoza in dolar uvoza, se je bistveno zmanjšal

naš devizni potencial. To je najbolj prizadelo tozde, ki niso izvozniki. Večkrat smo se v preteklosti dogovarjali, da bi pri devizni politiki spremenili dosedanje miselnost, da je potrebno devizno poslovanje voditi izključno v okviru Cinkarne. Cinkarna sama ni samo pomembna izvoznica, temveč tudi velika uvoznica reprodukcijskega materiala. Zato je nujno, da povzamemo nauk iz preteklosti in da se pri deviznih virih zelo potrudimo in angažiramo, da devizni potencial dobimo zunaj delovne organizacije. Predvsem je to potrebno za

Grafiko, ki ima možnosti, da se dolgoročno poveže na osnovi združevanja deviz svojih porabnikov. Prvi uspehi takega dela so zelo vzpodbudni. V zadnjem kvartalu leta 1980 smo uspeli dobiti 100.000 dolarjev uvoznih deviznih pravic in cca 600.000 dolarjev deviznih pravic od grafičnih podjetij. Upoštevajoč naš doseženi izvoz 184.319 dolarjev smo omilili hudo devizno stisko v letu 1980.

Za pravilno oceno preteklih dogodkov navajamo realizacijo deviznega poslovanja na osnovi plana proizvodnje 1980:

I. polletje	- planirano	60.350.000 din	
	- korišćeno	42.980.686 din	- 71,22 %
II. polletje	- planirano	78.455.000 din	
	- korišćeno	41.686.444 din	- 53,13 %
Skupaj	- planirano	138.805.000 din	
	- korišćeno	84.667.150 din	- 61 %
Plan prilivov iz uvoza:		30.000,00 din	
Doseženo:		5.789.160 din oz. 19,30 %	

Vse obveznosti in dodatne naloge smo v letu 1980 premagovali predvsem z izrednim prizadevanjem zaposlenih, kar je ob koncu dalo celotni prihodek v vrednosti 390.674.171,29 din, in v primerjavi s planiranim 468.478.265 din pomeni 82% doseganje plana.

Vse leto je potekala intenzivna računalniška obdelava podatkov Grafike ob tesnem sodelovanju računalniškega centra, rednega prof. dr. Rupnika in vseh sodelavcev strokovnih služb tozda Grafika. Pripravljali so plane in s tem osnove za obračunske kalkulacije, v obdelavi je kontni plan Grafike, zaključujejo program računalniške obdelave optimalnega raz-

reza plošč iz role. Strojene so vse druge potrebne priprave, da bodo s prihodom terminala v Grafiki lahko izvajali nenadne kontrole vseh stroškov in uspešnosti poslovanja.

Ob zaključku gradnje dveh tovarn, uspešni komercialni obdelavi tujih tržišč in premagovanju težav z oskrbo s surovinami, gre zahvala vsem zaposlenim v Grafiki, zunanji trgovini, finančnemu sektorju in centru za obdelavo podatkov v DSSS, ki so k temu pripomogli. Takšne rezultate dela smo ustvarili zahvaljujoč prizadevanju, iskrenemu in odgovornemu delu vseh zaposlenih v tozdu.

Nenad Novakovič, dipl. ing.

SPORT in REKREACIJA

INTERNI VELESLALOM

Snežne razmere so nam omogočile, da smo letos interno smučarsko tekmovanje v veleslalomu med tozdi organizirali na smučišču Celjske koče, kjer je progo postavil Tine Veber, na sicer zelo ledenem smučišču. Kljub lepemu vremenu, ki smo ga bili deležni v petek 6. februarju, se vsi prijavljeni tekmovalci niso udeležili tekmovanja. Tekmovanje se je pričelo ob 15,30 uri. Nekateri so se opravičili, drugi tekmovanja niso vzeli resno zato so organizatorjem povzročili veliko nepotrebne dela. Tekmovanje je kljub temu uspelo, saj se ga je udeležilo 42 posameznikov. Ženske ekipe si zaradi ledene proge niso upale nastopiti.

Ekipni rezultati, ki so jih sestavljali trije najboljši časi iz vsakega tozda, so naslednji:

1. Vzdrževanje I	
Kajtner Slavko	32,09
Goršek Janez	33,64
Krašovec Marjan	33,64
skupni čas	99,37

2. Grafika I	
Simonič Vlado	34,44
Kovačič Gorazd	36,33
Smole Anton	36,96
skupni čas	107,73

3. Metalurgija I	
Gutenberger Franc	37,58
Jokanovič	38,90
Urbancl Vojo	41,49
skupni čas	117,97

4. DSSS	
Ivančič Andrej	35,26
Kamenšek Jože	38,59
Ramšak Matjaž	45,40
skupni čas	119,25

5. Transport	
Cmok Branko	37,93
Gajšek Bojan	36,21
nepopolna ekipa	

6. Kemija	
Cmok Drago	37,51
Mak Stanko	59,08
nepopolna ekipa	

7. Titan dioksid	
Mesec Branko	38,12
Prodanovič Lazar	103,69
nepopolna ekipa	

Uvrščene ekipe izven konkurence:	
Grafika II	
Krivec Emil	37,73
Mulec Dani	38,29

Štante Slavko 42,28
skupni čas 118,30

Vzdrževanje II

Slokan Dušan 38,12
Ferjan Rudi 39,82
Šalamon Konrad 44,60
skupni čas 119,54

Vzdrževanje III

Bošnjak Janez 42,02
Puh Karel 42,02
Gorenšek Milan 103,69
skupni čas 187,73

Metalurgija II

Farčnik Jože 48,11
Žolger Tomo 48,41
nepopolna ekipa

Priprave na občinsko prvenstvo

Slavko Kajtner-prvak Cinkarne v veleslalomu za I.81

Veleslalom-Celjska koča

Vsi ostali udeleženci niso srečno pripeli v cilj in so morali zaradi zgrešenih vrtic ali padca odstopiti. Upamo, da jim to ni vzelo poguma, saj se to pripeti tudi našim reprezentantom. Vsem čestitamo na doseženih rezultatih in želimo še veliko prijetnega smučanja.

Marjan Leban

POMAGAJMO Z NASVETI
(nadaljevanje s 4. strani)

od katere se odmerja davek prometna vrednost dediščine in je torej stopnja davka odvisna od prometne vrednosti dediščine. V konkretnem primeru je vrednost kmetijskega zemljišča med 300.000 din in 400.000 din in je zato osnovo odmerjena stopnja davka 16 %.

Če pa med zapustnikom in dedičem ne obstaja sorodstvena vez, pride v poštev občinski odlok o davku na promet nepremičnin. Občinski davek na promet nepremičnin se plačuje glede na prometno vrednost m² zemljišča. Za kmetijska zemljišča so davčne stopnje naslednje: Prometna znaša davek dom % vrednost m²

nad din do din		
1	6	
1	2	0,06 + 8 od presežka nad 1
2	3	0,14 + 10 od presežka nad 2
3	4	0,24 + 12 od presežka nad 3
4	5	0,36 + 14 od presežka nad 4
5	6	0,50 + 16 od presežka nad 5
6	7	0,66 + 20 od presežka nad 6
7	8	0,86 + 24 od presežka nad 7
8	9	1,10 + 28 od presežka nad 8
9	10	1,38 + 32 od presežka nad 9
10		1,70 + 50 od presežka nad 10

Skupina smučarjev po razglasitvi rezultatov

Kaj je TOZD skupnega pomena

V samoupravnem sporazumu o združitvi tozd v delovno organizacijo, smo se odločili za poseben položaj tozdov Transport in skladišča, Vzdrževanje in Energetika. Njihova bistvena značilnost ki tudi opredeljuje njihov položaj, je skupen pomen. Takšen njihov položaj naj zagotovi:

- uresničevanje skupnih ciljev vseh proizvodnih tozd
- gospodarno izvajanje posameznih nalog proizvodnih tozd glede na boljšo izrabo kadrovskih zmogljivosti in delovnih sredstev.

Delavci tozd skupnega pomena pridobivajo dohodek po načelih svobodne menjave dela. Kaj je bistvo svobodne menjave dela? Gre za samoupravne odnose kjer subjekti te menjave na samoupravnih temeljih rešujejo vsa bistvena vprašanja iz medsebojnih razmerij in samoupravno urejajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti. O predmetu, obsegu, strukturi in pogojih menjave njeni udeleženci enakopravno, sporazumno in skupno odločajo. Ni dominacije ali prisile kogarkoli. Delavci proizvodne tozd in tozd skupnega pomena organizirano in skupno obvladujejo odnose in pogoje menjave in zavestno plansko odločajo in usklajujejo opravljanje dela in zadovoljevanje potreb. Ta oblika je izraz neposredne medsebojne odvisnosti, usklajenosti in integriranosti različnih konkretnih del.

Navedena svobodna menjava dela med proizvodnimi tozdi in tozdi skupnega pomena temelji na direktni in poprejšnji usklajenosti opravljanja del s potrebami. Poprej se določi, kakšne storitve opraviti, da bi se zadovoljile dane potrebe, to pa omogoča uresničevanje, organiziranje in opravljanje dela kot racionalnega procesa.

Ne odpravlja se v celoti neposredno delovanje tržnih zakonitosti. Vnašajo se korekture, izražene predvsem s poprejšnjim usklajevanjem interesov in potreb med uporabniki in izvajalci. Z urejanjem teh odnosov se onemogočajo monopolne pozicije. S planiranjem storitev, usklajenih s planiranjem potreb po teh storitvah se odpravlja stihijsko usklajevanje.

Skrb za povečanje proizvodnje postane skupna odgovornost proizvodnih tozd in tozd skupnega pomena. Tržna cena v teh odnosih ostaja načelno merilo za stopnjo možnega zadovoljevanja potreb po storitvah tozd skupnega pomena.

V ceni storitev tozd skupnega pomena niso zajeti elementi razširjene reprodukcije. Proizvodne tozd z združevanjem sredstev zagotavljajo finansiranje razširjene reprodukcije tozd skupnega pomena.

Predmet svobodne menjave dela med delavci proizvodnih tozd in delavci tozd skupnega pomena je program storitev. Program storitev se opredeljuje na osnovi: samoupravno ugotovljenih posebnih in skupnih potreb in interesov, dohodkovnih možnosti ter tehničnih in kadrovskih zmogljivosti.

Medsebojne pravice in obveznosti se določajo s samoupravnim sporazumom

o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih in samoupravnim sporazumom o temeljih planov. Z navedenima splošnima aktoma določimo predvsem predmet svobodne menjave dela in način uresničevanja, normative in standarde programov storitev ter osnove in merila za določanje cen.

Povračilo za izpolnjevanje programa storitev se določi tako, da se cena za posamično storitev uveljavlja kot instrument vrednotenja programa.

V skladu z 243. členom Zakona o združenem delu imajo tozd skupnega pomena pooblastila v pravnem prometu znotraj delovne organizacije, kot tudi v pravnem prometu z drugimi, torej s pravnimi in fizičnimi osebami izven delovne organizacije za sklepanje vseh pogodb in samoupravnih sporazumov ter za opravljanje drugih pravnih poslov in dejanj, s katerimi prenašajo družbena sredstva na druge družbene pravne osebe, pridobivajo sredstva v družbeno lastnino od imetnikov lastninske pravice, odtujujejo družbena sredstva in družbene lastnine, oddajajo družbena sredstva včasno uporabo, menjajo družbena sredstva in drugače razpolagajo z družbenimi sredstvi.

Vendar pa je treba upoštevati, da so

nekatera od teh pooblastil prenešana na delovno organizacijo s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo. Ne gre za nikakršno odtujitev pravice razpolaganja, marveč za sporazum, da bo tozd, ki prenaša določena pooblastila na delovno organizacijo, to pravico izvrševala, se pravi v pravnem prometu družbenih sredstev sklepala samoupravne sporazume in pogodbe ter opravljala druge pravne posle in dejanja, ne sama, marveč skupaj z drugimi tozd v sestavi delovne organizacije, vendar še vedno tudi ona.

Tozd skupnega pomena nima pravice razpolagati z vsemi družbenimi sredstvi, s katerimi njeni delavci delajo, temveč samo s tistimi, ki jih pri uveljavljanju pravice dela z družbenimi sredstvi upravljajo delavci v tej tozd skupnega pomena. Delavci v tozd skupnega pomena upravljajo materialno podlago, ki so jo upravljali dne 31. decembra 1980, upravljajo pa tudi s svojim dohodkom in sredstvi za skupno porabo ter sredstvi rezerv. Materialno podlago, ki jo bodo delavci v tozd skupnega pomena pridobili iz naslova združenih sredstev proizvodnih tozd samo uporabljajo ne pa tudi upravljajo, in s tem z njo ne morejo razpolagati.

Dušan Jereb

Pomanjkljiva delovna disciplina

V letu 1980 je bilo 115 nesreč pri delu in 23 na poti na delo in z dela. Zaradi nesreč pri delu je bilo 3118 izgubljenih delovnih dni, zaradi nesreč na poti na delo in z dela pa 756 dni.

Izguba 3874 delovnih dni predstavlja za delovno organizacijo občutno breme, ne glede na vse posledice v zvezi s temi nesrečami.

Iz primerjave podatkov po tozdih je razvidno, da največ nesreč pri delu beleži tozd Vzdrževanje in energetika - 38, sledijo: tozd Metalurgija - 21, tozd Kemija Celje - 14, tozd TiO₂ - 14, tozd Grafika - 13, tozd Transport - 9, DSSS - 5 in tozd Kemija Mozirje - 1 nesrečo.

Iz analize nesreč je razvidno, da se je le slaba četrtina nesreč pripetila v proizvodnem procesu. Ta podatek opozarja na slabo varstvo pri delu pri tako-imenovanih »stranskih dejavnostih« proizvodnje, saj je odstotek števila nesreč občutno prevelik.

Tako-imenovani »človeški faktor« je neposredno in odločilno sodeloval pri treh četrtinah nesreč. Podatek, da je 31 % nesreč nastalo zaradi premajhne pazljivosti pri delu, kaže na malomarno in neodgovorno opravljanje del in nalog.

Premajhna pazljivost pri delu, povezana s pomanjkljivo organizacijo dela (23 % nesreč), ter malomarnost in neupoštevanje varnostnih ukrepov pri delu (23 % nesreč) kaže na slabo organizacijo in pripravo del ter na nezadostno poučenost o varnem načinu dela.

Tudi precejšnja fluktuacija delovne sile negativno vpliva na število nesreč. Po-

datki kažejo na izredno pomanjkljivo delovno disciplino. Zaradi tega vzroka, t.j. neuporabe osebnih zaščitnih sredstev, ni bil nihče (kolikor je službi znano) poklican na odgovornost, niti odstranjen z delovnega mesta, kljub temu, da 27. čl. Zakona o varstvu pri delu to določa, odgovornost pa nosi neposredni vodja del.

Omenjeni 27. člen Zakona o varstvu pri delu glasi: »Če delavec pri delu ne upošteva varstvenih ukrepov in normativov in ne uporablja predpisanih sredstev in opreme za osebno varstvo, ogroža svojo varnost in varnost drugih delavcev pri delu. Delavca, ki kljub opozorilu ne izpolnjuje varstvenih ukrepov in normativov in s tem ogroža svojo varnost in varnost drugih delavcev, pooblaščen vodja del odstrani z dela, dokler delavec ne uporabi predpisanih sredstev in opreme za osebno varnost«.

Tudi padci zaposlenih predstavljajo resno opozorilo za ureditev prehodov, odrov, odprtih, jaškov itd. Služba za varstvo pri delu je v letu 1980 opozarjala posamezna obratovodstva na ureditev teh problemov, vendar vidnega napredka pri tem ni dosegla. V zvezi s tem smo za Cinkarnarja napisali članek »nevarnosti padcev«, ki ni bil objavljen.

Poseben problem, s katerim se srečuje služba, je problem izobraževanja delavcev iz varstva pri delu. Zakon o varstvu pri delu je v svojem 14. in 15. členu zelo jassen in konkreten kar zadeva izobraževanje in uvajanje v delo.

(nadaljevanje na zadnji strani)

Pregled faktorjev, ki vplivajo na obračun OD v mesecu JANUARJU 1981

Vrednost točke za izračun osnovne vrednosti del je 1,38 din

Stroškovno mesto	Faktor variab. dela	Povp. fak. točk za norme	Povp. fak. usp. dela	Skupni faktor
DSSS				
0100 Skupne službe DO	2,07			2,07
0101 Varnostna služba	2,07			2,07
0103 Posebna finančna služba	2,07			2,07
0104 Kadrovska služba	2,07			2,07
0105 Pravna služba in samoup.	2,07			2,07
0106 Splošna služba	2,07			2,07
0107 Družbeni standard	2,07			2,07
0108 Računovodska služba	2,07			2,07
0109 Plansko analitska služba	2,07			2,07
0110 Organizacijska služba	2,07			2,07
0111 AOP služba	2,07			2,07
0112 Razvojna služba	-			-
0113 Investicijska služba	-			-
0114 Marketing	-			-
TOZD METALURGIJA				
0215 Skupne službe	2,30			2,30
0216 Keramika	1,67	0,93		2,60
0217 Sušilnica ferosulfata	2,11			2,11
0218 Žveplova kislina PIK	2,07			2,07
0219 Žveplova kislina s pir. praž.	2,10			2,10
0220 Pražarna ferosulfata	2,12			2,12
0221 Žveplova kislina iz ferosulf.	2,14			2,14
0222 Cinkov prah	2,00			2,00
0223 Sekundarna proizv. cinka	2,13			2,13
0224 Baterijske čašice	2,30			2,30
0225 Žičarna	1,90	0,09		1,99
0226 Žlebarna	2,30			2,30
0227 Valjarna	2,25	0,62		2,87
TOZD KEMIJA CELJE				
0330 Skupne službe	2,30			2,30
0331 Barvila Celje	2,02			2,02
0332 Soli in pigmenti	2,47			2,47
0333 Litopon	2,37	0,04		2,41
0334 Cinkovo belilo 1,90	1,90	0,58		2,48
0335 Modri baker	2,22	0,15		2,37
0336 Rastni substrati	2,12			2,12
0338 Mase za gradbeništvo	1,91	0,33		2,24
0340 Modra galica	-			-
TOZD KEMIJA MOZIRJE				
0441 Skupne službe	2,42	0,08		2,50
0442 Barve in premazi	2,36	0,39		2,75
TOZD GRAFIKA				
0545 Skupne službe	2,09			2,09
0546 Tiskarna	2,10			2,10
0547 Tiskarske plošče	2,10			2,10
0548 Preparati za grafiko	2,09			2,09
0549 Tiskarske barve	2,08			2,08
TOZD VZDRŽEVANJE				
0655 Tehnol. priprav. dela in konstrukcija	2,17	0,08		2,25
0656 Skupne službe	2,17	0,09		2,26
0657 Strojno področje	2,17	0,10		2,27
0658 Elektro področje	2,17	0,05		2,22
0659 ARM področje	2,17	0,12		2,29
0660 Gradbeno področje	2,17	0,09		2,26
0661 Pralnica, šivalnica in čev. delav.	2,07			2,07
TOZD TRANSPORT IN SKLADIŠČA				
0775 Skupne službe	2,46			2,46
0776 Železniški promet	1,77	0,75		2,52
0777 Avtopark	1,76	0,78		2,54
0778 Skladišča	-			-
0779 Nakladanje in razkladanje	1,91	0,69		2,60
TOZD ENERGETILA				
0862 Skupne službe	2,17			2,17
0863 Para	2,17			2,17
0865 Voda	2,17			2,17
0866 Plin	2,17			2,17
0867 Zrak	-			-
0868 Električna energija	-			-
TOZD TITANOV DIOKSID				
0990 Glavni laboratorij	1,38		2,659	2,29
0991 Skupne službe	1,38		2,659	2,29
0996 Nevtralizacija	1,38		2,659	2,29
0998 Površinska obdelava	1,38		2,659	2,29
0999 Osnovna proizvodnja	1,38		2,659	2,29
TOZD VEFLON				
1069 Skupne službe	1,90	0,11		2,01
1070 Elementi za koroz. med.	1,90	0,57		2,47
1071 Galvana	1,90			1,90
1072 Predelava PTFE	1,90	0,63		2,53
1073 Predelava gume	1,90	0,04		1,94
1074 Predelava umet. mat.	1,90	0,37		2,27

OPOMBA:

Faktor variabilnega dela izplačan za obračunski mesec januar 1981, je v primerjavi z faktorjem variabilnega dela za obračunski mesec december 1980, zmanjšan s količnikom 0,9523.

Stopnje prispevka iz bruto OD so se v primerjavi z mesecem decembrom 1980, znižale, in smo na osnovi Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejali dohodka v letu 1981, izračunali povprečno stopnjo prispevkov občin na katere se nakazujejo prispevki. Omenjeni dogovor (Uradni list SRS št. 3/81) zahteva primerljivost neto izplačanih OD v letu 1981, z letom 1980.

Količnik 0,9523 je razmerje med prispevno stopnjo za december 1980 in prispevno stopnjo za januar 1981, ki nam daje omenjeno primerljivost med izplačanimi OD.

Delavci, ki so bili zaradi reorganizacije razporejeni na druga stroškovna mesta oziroma druge tozd, s 1. januarjem 1981, imajo za obračunski mesec januar 1981, obračunan faktor variabilnega dela po stroškovnih mestih, na katerih so bili razporejeni 31. decembra 1980.

Vodja centra za organizacijo in AOP
Rant Miloš, dipl. ing.

Jubilejne nagrade

Skupna delovna doba 10 let:

Miletič Momčilo, I. ključavničar v strojnem oddelku; Mlakar Stanka, tajnica direktorja - varnostni sektor; Vidmar Franc, VK retušer - tiskarna;

Skupna delovna doba 20 let:

Čeh Karel, izmenovodja v valjarni; Mikek Ivan, izdelovalec premazov in barv v tozd Kemiji Mozirje; Verbič Franc, VK kurjač parnega kotla - pražarna ferosulfata;

Skupna delovna doba 30 let:

Šmon Leopold, vodja oddelka v proizvodnji - kemija skupne službe; Arčan Rudolf, VK kurjač parnega kotla v energetiki; Kolenc Anton, tehtalec na žel. tehtnici v transportu; Rabuzin Branko, III. kontrolor v grafiki skupne službe; Verhovšek Vladimir, I. delavec v plinarni;

Kadrovske spremembe

Vstopi v mesecu januarju 1981:

V DSSS splošni sektor: snažilka; V Mrtalurgijo skupne službe: tehnolog vzdrževanja, v Zn-prah: pakovalec in posnemalec v Zn-prahu; V Kemijo Celje rastni substrati: dva opravnika filtrov in mešalnih naprav, Zn-belilo: pomočnik kurjača v Zn belilu, Modri baker: vodja oddelka v proizvodnji; V tozd Vzdrževanje gradbeni oddelek: tretji mizar, strojni oddelek: III. elektro mehanik, I. ključavničar, ARM: drugi merilec, skupne službe: I. snemalec v pripravi dela; V tozd TiO₂ nevtralizacija: delavec v nevtralizaciji, glavni laboratorij: drugi povzorčevalec, osnovna proizvodnja: IV. polivalentni delavec.

Gore podoba moči

Znanstvenik, ki je odkril gorski svet, (prvi pristopnik v gore), se verjetno takrat še ni zavedal, da je obenem odkril novo, silno področje za športno udejstvovanje človeka, ki je najožje povezano s kulturo, idejno in socialno problematiko. Šport si je lastil toliko važno vsebino, da se je čutil bližje kulturi, kakor telesni kulturi. S svojimi oblikami je danes planinstvo svetovni pojav in je s tem bolj množičen v razvitih državah ter je po sodbi uglednih sociologov in filozofov spremni pojav civilizacije in nujno dopolnilo modernega življenja. Planinstvo ima globoko človeško in humanistično vsebino, ki je toliko pomembnejša, kolikor bolj postajajo ostali športi plen profesionalizacije in rekorderstva, namesto da bi osrečevali množico ljudi, po njihovih sposobnostih in nagnjenosti.

Človek najde visoko v gorah širino pogledov, razgledov, podoba noči in neskončnosti, ki ga prevzamejo.

Gore so le izvir našega lastnega duhovnega bogastva, zrcalo in odsev tega, kar o njih pričakujemo. Spodbujajo nas k vzvišenim mislim in plemenitim dejanjem, ki se v gorah izkažejo in preizkusijo. V tem je etika planinarstva in humanistična globina ljubezni do gora, prepojena s kulturno zavestjo. Gora krepi in odkriva v človeku tisto vrednost, kar je v njem najognevitejšega. Zato imamo radi gore.

GORE - večno čudo narave, zadnji krik zemljinih bolečin, rojene med bliskom in gromom, ko se je treslo nebo in je trepetala zemlja! Takrat je žareča magma poslednjič briz-

gnila pod nebo, pod škrlatno rdeče oblike slepeče hudournike ognja.

V teh strašnih trenutkih se je zgodil čudež! Zemlja je obstajala zavita v plašč neskončnega veselja.

Skalni valovi na gorah so otrpnili v svoji najvišji točki, morje se je umirilo ob svojih bregovih in le droben drget tal, ki je le sem in tja prešnil površino

je spominjal na strahotne pritiske in ogenj, ki se skriva pod tenkim oklepom tal. Oblaki so se razklenili, posijalo je sonce in podarilo življenje temu majhnemu, nebogljenu planetu.

Stojim na vrhu Sam, z oblaki in vetrom, z daljnimi obzorji in časom, ki te vrača milijone let nazaj. Bili smo otroci, mladeniči, močni in polni želja po osvajanju neskončnosti,

želji, ob kateri smo dozoreli v zrele ljudi, ki razumejo ta pogled in ki vedo da pelje daleč nazaj v prvobitnost.

Hrepenenje se naseli v duši, ki doživi, občuti vso polnost in dovršenost gora.

Zato se vedno vračamo tja.

Otroci, mladina in starci, ki se še najbolj zavedajo, da so tod nekoč ujeli in shranili globoko v sebi trenutek, en sam drobec neskončnosti, ki naj bi bilo naše življenje.

POMANJKLJIVA DELOVNA DISCIPLINA (nadaljevanje z 10. strani)

Izobraževanje delavcev iz tvarine varstva pri delu (teoretični del) opravlja Služba za varstvo pri delu preko Centra za izobraževanje delavcev Cinkarne. Center z vodstvi posameznih obratov organizira seminarje. Služba sestavi program izobraževanja, določi snov predavanja, izvaja predavanje ter v pisni obliki (test) vrši preizkus znanja iz varstva pri delu. Na te seminarje oz. predavanja pride

samo 50 % ali celo manj poklicanih delavcev. Na ponovna vabila se ti zopet ne odzovejo, proti njim se ne ukrepa, oziroma ne zagrozi z odpustom, zaradi pomanjkanja delovne sile.

Izredno velik problem v zvezi z izobraževanjem predstavlja kvalifikacijska struktura in dejanska šolska izobrazba zaposlenih v naši delovni organizaciji.

Kvalifikacijska struktura ter dejanska šolska izobrazba 2174 zaposlenih na dan 31. 12. 1980 v Cinkarni je naslednja:

NK	PK	K	VK	NS	S	VIS	VV	Skupaj
1167	70	535	67	23	231	30	51	2174
53,7	3,2	24,6	3,1	1,1	10,6	1,3	2,3	100,0

Zaradi pomanjkanja osnovnega predznanja ni mogoče teh zaposlenih ustrezno in na sodoben način izobraziti, in poučiti (pismena navodila, pravila itd.) saj je velika večina njih z leti ali zaradi jezika v tehničnem smislu postala »polpismena«.

Ta problem je izredno pereč in hud še posebno zato, ker se kaže v nepoučenosti in nezavedanju nevarnosti pri delu.

Šimun Pinjušič

STORITVE ENERGETIKE

V dokončni organiziranosti bo tozd Energetika (skupnega pomena) opravljal dela v organizacijskih enotah:

- proizvodnja in distribucija pare
- proizvodnja in distribucija plina
- proizvodnja in distribucija kompresorskega zraka in vode
- proizvodnja in distribucija električne energije
- priprava dela in razvoj energetike

Cilji organiziranja tozd Energetike, zaradi zaostrenih pogojev pridobivanja

energetskih virov in zaradi velikih stroškov pri nabavi in distribuciji, ter porabi le-teh so sledeči:

- enotno planiranje vseh vrst energije in ostalih energetskih medijev posameznih tozd in na ravni delovne organizacije
- enotno naročanje energetskih medijev
- enotno upravljanje in kontrola vseh energetskih delovnih sredstev
- skrb za pridobivanje zunanje energije in energetskih medijev centralno na nivoju delovne organizacije
- večja možnost optimalne zaposlenosti

strokovnih delavcev in specialistov

- enotno spremljanje stroškov energije po posameznih tozd in celotni delovni organizaciji
- večja fleksibilnost v primeru prevelike potrošnje energije za celotno delovno organizacijo (redukcije)

Iz zastavljenih ciljev smiselno sledijo delovne naloge, ki so med seboj povezane in kot del procesa razmejene med proizvodnimi tozdi in tozd Energetiko, tako da predstavljajo zaključen del delovnega procesa.

Mihael Burnik, dipl. ing.

Cinkarna

«CINKARNAR» - Izdaja Cinkarna Celje, metalurško kemična industrija, Celje. Naklada 2500 izvodov. Vsi člani delovne organizacije Cinkarna in upokojeanci dobivajo glasilo brezplačno. Izhaja mesečno. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Mira Gorenšek, oblikovanje Marjan Bukovec, lektor Jelka Bombač. Naslov: Uredništvo glasila «Cinkarna», Cinkarna Celje, Kidričeva 19, telefon: 21-922 Interno 236 Tisk: Tiskarna Cinkarna. Po mnenju Sekretariata za informiranje v Izvršnem svetu skupščine SRS je glasilo oproščeno plačevanja davka (št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974).